

Een gezonde geest in een gezond lichaam. Ook voor personen met een handicap van het grootste belang. WerkVormen trok naar Tienen waar we vormingsorganisatie Pasform Tievo bezochten en naar Gent voor een interview met mensen van De Sleutel, die een project rond Sport op poten hebben gezet.

VORMING EN CULTUUR

Pasform Tievo is een vormingsorganisatie voor volwassenen met een verstandelijke beperking en hun begeleiders. Karien Van Neyghem, directeur, vertelt wie zij zijn en wat ze doen.

Nauwe link met de sector BW

Karien: "Tievo werd in 1986 opgericht in de schoot van beschutte werkplaats Blankedale. Aanleiding was de grote werkloosheid op dat moment. Om geen mensen te moeten ontslaan, heeft men er toen voor gekozen een grote groep mensen 1 dag per week op werkloosheid te zetten. Voor hen werd het werklozenatelier opgericht, waar ze opleiding kregen. Op die manier hadden ze wel nog een zinvolle dagbesteding.

Een aantal jaren later hebben we onszelf omgevormd tot 'vormingsatelier', om de negatieve associatie met werkloosheid af te schudden. Vanaf 1990 hebben we ons doelpubliek ook verbreed naar personen met een beperking die niet werkzaam waren in de BW. Oorspronkelijk boden we in de BW vormingen aan tijdens de werkuren. Omdat de wetgeving ons dat niet langer toeliet vanaf 2004, hebben we die vormingen toen overgeheveld naar Groep Maatwerk (het toenmalige

VLAB, werkgeversfederatie van beschutte werkplaatsen).

Pasform Tievo: Het aanbod

Pasform Tievo biedt een brede waaier aan activiteiten aan, en dit zowel naar mensen met een beperking als naar hun netwerk en begeleiders.

Een greep uit de thema's waarrond vormingen worden georganiseerd voor begeleiders: burn-out, werken met talenten in de organisatie, ondersteunende communicatie, ouder worden met een beperking, sociale netwerken, oplossingsgericht werken, aromatherapie, dansexpressie,...

Karien: "De meeste opleidingen duren een halve dag, omdat dit makkelijkst in te passen is in de agenda's van de begeleiders. Maar uiteraard hebben we ook meerdaagse vormingen, zoals bijvoorbeeld 'Magie van massage in duo'. Tijdens deze vorming leren begeleiders en personen met een beperking in duo masseren. Wat mensen in een heel andere verhouding plaatst: ineens blijken de begeleiders heel wat te kunnen leren van hun cliënten."

Voor mensen met een beperking zijn de vormingen geclusterd rond 7 thema's: Cultuur kijken (vb. tentoonstelling bezoeken), Cultuur doen (vb. Tekenatelier), Natuur (vb. wandeling), Digitaal (vb. kerstkaarten maken op de PC), Gezond leven (kookcursussen), Kijk op de wereld (vb. Turks koken) en Kijk op mezelf (vb. persoonlijke groei).

Karien: "Het programma wordt elk jaar vernieuwd en aangepast. Zo zijn we in 2016, in samenwerking met culturele centra, gestart met een theateracademie. In deze opleiding gaan we met verschillende stijlen en theatervormen aan de slag, met als doelstelling de spelvaardigheden van de deelnemers te ontwikkelen.

In samenwerking met een aantal andere organisaties (waaronder de Stad Tienen) voorzien we ook een sportaanbod, maar dit richt zich op alle kansengroepen (en niet enkel op mensen met een verstandelijke beperking).

We gaan ook verder dan puur het geven van vormingen. Jaarlijks hebben we een tentoonstelling, met de kunstwerken van de deelnemers aan ons atelier. Tweejaarlijks brengen we een theaterstuk, gemaakt door mensen met een beperking. In 2015 hebben we ook, in opvolging van onze kookcursussen, een kookboek ontwikkeld waarin gerechten stap voor stap worden uitgelegd aan de hand van foto's.

De meeste activiteiten vinden 's avonds plaats, maar we organiseren er ook overdag en in het weekend. Onze vierdaagse citytrip is daar een mooi voorbeeld van. Jaarlijks is er ook een creatief en culinair weekend en een boerderijweekend.

Een zinvolle tijdsbesteding

Karien: "De meerwaarde van onze vormingen ligt er (uiteraard) in dat mensen iets bijleren. Deelnemers aan onze kookcursus bijvoorbeeld zijn achteraf in staat zelf een maaltijd te bereiden. Maar er is meer. Neem nu ons tekenatelier: mensen creëren daar kunstwerken waar ze een deel van zichzelf in leggen en waar ze fier op kunnen zijn. Het versterkt hun gevoel van eigenwaarde. Mensen die samen met ons een tentoonstelling bezochten, gaan nadien ook zelfstandig naar een museum.

Uiteraard zijn ook de sociale contacten van essentieel belang. Veel mensen zitten in een sociaal isolement: deelnemen aan een vorming zorgt ervoor dat dat doorbroken wordt. Zo hebben we deelnemers van onze kookcursus die na afloop in duo afgesproken hebben afwisselend voor elkaar te koken."

Een onzekere toekomst

Karien: "De uitdagingen de volgende jaren zijn groot. Deze zomer wordt er een nieuw decreet geschreven. Het is nog wat koffiedik kijken wat dit voor ons impliceert, maar dat we sneller en met minder middelen gaan moeten werken, is wél al duidelijk. Naar analogie met wat momenteel gebeurt binnen de kunstensector zal de minister in de toekomst een ranking maken van alle initiatieven. Enkel de best gerangschikte zullen nog subsidies krijgen.

Verder is er nog de vermaatschappelijking van de zorg, waardoor we verplicht zullen zijn meer met vrijwilligers te werken. Die mensen gaan we ook moeten begeleiden en ondersteunen.

Ook de veranderingen binnen de zorgsector hebben implicaties voor ons: door de Persoonsvolgende Financiering zullen personen met een handicap vrij kunnen kiezen waaraan ze hun budget besteden. Gaan zij kiezen voor vorming of cultuur, of gaan ze hun budget besteden aan voeding en een nieuwe GSM?

Daarnaast is er de uitdaging die elk jaar terugkomt: ons vormingsaanbod bij de juiste personen krijgen. We zijn daarvoor afhankelijk van tussenpersonen (begeleiders, opvoeders, mensen van de sociale dienst,...). Ons doelpubliek kan immers vaak niet lezen, dus het is niet evident onze brochure naar hen te 'vertalen'."

I have a dream

Karien: "Ondertussen zit ik 30 jaar in de sector. Mijn mooiste momenten zijn die momenten waarop ik blijf deelnemers zie en wanneer ik vaststel dat onze vormingen ook écht iets bijdragen aan het leven van mensen met een beperking. Maar waar ik écht van droom, is een inclusieve maatschappij, waar iedereen geaccepteerd en gerespecteerd wordt voor zijn/haar competenties. Om dat te bereiken moeten wij als organisatie nog meer investeren in het naar buiten komen en getuigen, samen met onze doelgroep. In dat kader organiseren we vanaf september een opleiding tot ervaringsdeskundige, die personen met een beperking wil leren om over hun handicap te praten voor groepen. Ik geloof dat we op die manier een verschil kunnen maken!"

Pasform Tievo infofiche

Wat? Vormingsorganisatie voor volwassenen met een verstandelijke beperking, hun netwerk en hun begeleiders. Sinds 2012 werkt Tievo samen met vier organisaties binnen Pasform. Sinds 2016 heeft Pasform een erkenning als federatie en ondertussen kreeg Pasform voor het beleidsplan 2016-2020 subsidies toegekend.

Wie? Binnen Pasform Tievo werken 6 mensen, de meesten deeltijds.

Financiering? Forfaitaire subsidiëring binnen decreet Sociaal-Cultureel Werk

Cijfers? Jaarlijks nemen 960 mensen met een beperking deel aan de vormingen

www.pasform.be